

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

*Markt te Boxtel. Zicht op het hoofdgebouw gemeentehuis uit 1937 en, er links achter, de raadszaal (1998) aan de Dr. van Helvoortstraat. Markt te Boxtel: vanaf 1839 op drie verschillende locaties de plek waar het gemeentebestuur een onderkomen had. Foto van 13 mei 2009.
Reeds in 1826 werd een eerste poging gedaan op deze locatie het raadhuis te vestigen!*

LOCATIE HUISVESTING GEMEENTEBESTUUR BOXTEL DOOR DE EEUWEN HEEN

? - 1657 in open lucht (vrijbanken op Stripe / Marktveld) later in herberg

1657 - 1823 Sint-Petruskerk (o.a. huidige Heilig-Bloedkapel)

1823 - 1839 Dekenij, Duinendaal

*1826: poging aankoop pand Het Zeven Gestaarte (Zeven Gestar), oostwand Markt
(Plan mislukte. Locatie komt deels overeen positie huidig gebouw aan Markt)*

1839 - 1843 pand weduwe vrederegter Pieter Lodewijk Muller (noordwand Markt)

1843 - 1937 Raadhuis op Markt-(veld) (vóór Het Hofje)

1937 - heden Markt nr. 1 (oostwand) / Dr. Van Helvoortstraat

1. HUISVESTING BESTUUR BOXTEL

Reeds in de dertiende eeuw bestond er in Boxtel een dorpsbestuur. Niet gekozen, doch aangesteld door de heer van Boxtel.

OPEN LUCHT

- 1) *In (zeer) oude tijden vergaderde het toenmalige dorpsbestuur – een vergadering der vrije mannen ‘gemeyn waerheit’ geheten, zeker bij goed genoeg weer, in de open lucht, gezeten op de vrijbanken onder de linde, aan het begin van de Markt, tegenover het huidige complex De Croon. Hier stond hier tot in de 16^e eeuw een grote lindenboom waar het dorpsbestuur bijeenkwam.*
- 2) *In de achttiende eeuw was die oude linde in slechte staat en werd in 1793 vervangen door een vrijheidsboom, een eik, die het uithield tot 1894. Daarna werden er acht lindes geplant. Wanneer ‘vrijbanken’ verdwenen uit het dorpsbeeld is niet duidelijk. In de twintigste eeuw werden ze, in de vijftiger jaren, opnieuw opgesteld, doch verdwenen wederom eind jaren zestig. Bij de nieuwbouw van het politiebureau aan de Markt, eveneens in de zestiger jaren van de twintigste eeuw, werd vóór het gebouw een stenen bank geplaatst, in een poging de herinnering aan de vroegere vrijbanken levendig te houden. Bij de sloop van het politiegebouw verdween ook deze bank.*

De plaats van de vrijbanken in (zeer) oude tijden is verklaarbaar. De Markt werd in vroeger tijden aangeduid met ‘Stripe’ (vanaf vijftiende eeuw aangeduid met Strijpt). Stripe staat voor streep, een eerste ontginning in een oer eiken- of berkenbos en struikgewas. Het was een teken dat mensen zich op een plaats vast vestigden en er ook hun bedrijf gingen uitoefenen.

Markt te Boxtel, waarschijnlijk vijftiger jaren twintigste eeuw. In het midden de in die jaren teruggeplaatste 'vrijbanken'. Ongetwijfeld zullen ook minnende paartjes gebruik hebben gemaakt van de bankjes, en door marktkooplui die er hun waren uitstalden, doch ze werden teruggeplaatst om locatie en wijze vergaderen dorpsbestuur in lang vervlogen tijden levendig te houden: de banken werden gebruikt door de vrije mannen van de gemeyn vaerheit.

3) **KOMME ALS BERGPLAATS DORPSARCHIEF**

op veel plaatsen - veelal in een kerk, zo ook in Boxtel, kende men - een komme, een stevige en liefst moeilijk vindbare ruimte waar men de, met ijzer beslagen, en aldus versterkte, kist met belangrijke kerkelijke en civiele protocollen en andere waardevolle zaken redelijk veilig kon opbergen. Zo bevond zich een komme in de Sint-Petruskerk te Boxtel.

4) *Op de Strijpt, nabij herberg De Engel, stond een lindeboom. Het was een zogenaamde 'gebodenlinde', omdat daar geboden of afkondigingen werden gedaan. Op zondag na de hoogmis las de vorster van Boxtel onder de linde de geboden voor.*

b. **HERBERG ALS ONDERKOMEN GEMEENTEBESTUUR**

Op enig moment werd een redelijk vast onderkomen noodzakelijk, een plaats waar naast vergaderingen ook waar de dorpsprotocollen en andere belangrijke stukken redelijk veilig konden worden bewaard. Dat bewaren geschiedde in een stevige houten kist, met ijzerbeslag en minimaal 2 sloten, zodat er steeds, minimaal, twee personen nodig waren om de waardevolle kist te kunnen openen... De kleine Brabantse dorpsgemeenschappen waren veelal arm tot zeer arm en hadden nauwelijks financiële middelen om investeringen te doen.

Daarenboven dachten de meeste kleine steden en dorpen niet eens aan de bouw van een raadhuis: met had er het geld niet voor en vond het het niet nodig. Die noodzaak zien we pas ontstaan in de Franse Tijd, wanneer de gemeenteadministratie steeds omvangrijker wordt en ook de politie (veldwachter/marechaussee) een onderkomen nodig heeft.

Voorbeeld: in de Gemeente Oss werd bij raadsbesluit uit 1840 vastgesteld dat bij benoeming van een nieuwe veldwachter voor het eerst de eis zou worden gesteld dat hij kon lezen en schrijven... Tot die tijd was die eis kennelijk niet belangrijk genoeg om hem te stellen. Aan de eis van het in het bezit zijn van een bewijs dat een politie-opleiding met goed gevolg was afgesloten werd nog niet gedacht: sterker nog, het zou nog tijden duren vooraleer er een eerste politie-opleiding van de grond kwam.

Er werd dus vaak een onderkomen gevonden in een reeds bestaande herberg. Vaak maakte de waard/herbergier als schepen zelf deel uit van het dorpsbestuur. Hij voer er ook wel bij: de verteringen van het gemeentebestuur spekten zijn kas. Bijkomend voordeel voor de gemeente: de kist met waardevolle papieren en bezittingen stond er redelijk veilig en men kon er in een beschutte (droog en warm) omgeving kon vergaderen en het weinige papierwerk kon verrichten.

In dat kader is het tekenend dat het nog kleine, zelfstandige, dorp Liempde reeds ruim een halve eeuw eerder dan Boxtel een eigen raadhuis bezat (ontwerp Hendrik Verhees uit 1781, gebouwd door dorpsstimmerman Heiliger van Haaren in 1787) Dat ook die bouw moeizaam van de grond kwam zien we tussen het moment dat Verhees opdracht kreeg om een ontwerp te maken en het feit dat de bouw pas 7 jaar later werd gerealiseerd: er was niet eerder voldoende geld.

In Boxtel werd onder meer vergaderd in de toenmalige herberg 'Het Hert' aan de Rechterstraat, of, begin 17^e eeuw, in de herberg van Maeyken Peter Conincx.

c. **GEVOLGEN AFSCHIEDING VAN SPANJE**

In 1584 stichtte de noordelijk provincies de Republiek der (7) Verenigde Nederlanden en scheidde zij zich derhalve af van de koning van Spanje. De nieuwe staat ondernam vervolgens pogingen om ook de zuidelijke gewesten op Spanje te veroveren. Deze periode, die reeds eerder aanving, kennen we als de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). Hierdoor verbleven er, ook in Brabant, in die tijd veel Spaanse en Staatse troepen. Door deze oorlogvoering en constante troepenverplaatsingen verarmde de bevolking en kostte de gemeenschap veel geld. Na de val van 's-Hertogenbosch (1629) zagen de Staten-Generaal 's-Hertogenbosch en diens Meierij – derhalve het noordelijke deel van Brabant – als hun grondgebied (het zuidelijke deel, met Brussel als hoofdstad, bleef Spaans). In het noordelijke deel van Brabant werden geloofsovertuigingen, anders dan Nederduits Gereformeerd, verboden. Omdat Spanje zijn verlies niet nam, werd tussen 1629 en 1648 in Brabant nog gestreden in steden en grondgebied van de provincie, hetgeen tot veel overlast en financiële nood voor haar bewoners en bestuur leidde. Na de Vrede van Münster (1648) kwam er meer rust. Voor het niet-Nederduits Gereformeerde deel van de bevolking brak een periode van onderdrukking aan: zij mochten hun godsdienst niet langer uitoefenen; kloosters werden gesloten; zij mochten geen openbare ambten of bestuursfuncties meer vervullen.

POLITIEKE REFORMATIE

Behalve een religieuze Reformatie die, na de Vrede van Munster in 1648 in de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën Nederduits gereformeerd aanwees als de officiële 'staatsgodsdienst', kwam er ook een Politieke Reformatie (formeel 1660) op gang die bepalingen stelde met betrekking tot bestuur en ook onderwijs. Daarin werd onder meer bepaald dat vergaderingen van het gemeentebestuur niet langer in een herberg mochten plaatsvinden. Ja, als je dan als kleine gemeenschap het geld niet kunt opbrengen om een raadhuis, hoe klein ook, te laten bouwen, grijp je al gauw terug op een van de in die tijden schaarse stevige, stenen gebouwen: een kerk. Zo ook te Boxtel

Deze situatie zou blijven tot het einde der 18e eeuw toen De Bataafse Republiek de eerste grondwet (Staatsregeling van 1798) bracht met o.a. scheiding van kerk en staat, het begin van democratie en, als gevolg daarvan het monopolie van één geloof (Nederduits gereformeerd) dat het op vele terreinen voor het zeggen had, beëindigde.

d. **PERIODE 1657-1823 RAADHUIS IN DEEL SINT-PETRUSKERK**

Noordzijde Sint-Petruskerk, Boxtel. Links de huidige Heilig-Bloedkapel. Was vóór gebruik als raadhuus een 'gerfkamer': een ruimte waar de geestelijken zich omkleedden. Deze ruimte was tussen 1657-1823 onderdeel van het raadhuus. In de ruimte gelegen achter het tweede spitsboogvenster was de werkruimte van de secretaris. Erboven, alook boven het raadhuus was een zoldering gemaakt die diende als archiefruimte. Rechtsboven is een vierkant raam zichtbaar: de voormalige gijzelkamer. Overigens: ook de thans zichtbare linkerspitsboogvensters waren vierkant van vorm gedurende de periode van profaan (wereldlijk) gebruik. De huidige Heilig-Bloedkapel is waarschijnlijk de eerste - en enig gebleven - van een serie straalkapellen die zouden worden gebouwd. Mogelijk uit geldgebrek is het bij die ene kapel gebleven. In de tijd dat de huidige Heilig-Bloedkapel in gebruik was als raadhuus, was deze nog door middel van een muur afgescheiden van de rest van de kerk. Men kon de ruimte van buiten af betreden via een deur op het kerkhof. Onder het raadhuus was een gevangenkelder aanwezig, die meestal onbruikbaar was omdat er water in stond.

- 1) Tot 1648 vergaderde het dorpsbestuur in herbergen. De Staten-Generaal stonden dit niet toe langer toe (Politieke Reformatie). Het dorpsreglement van 1657 bepaalde dat voortaan niet meer in een herberg, maar in de 'gerwecamere'(gerfkamer of constistorie/ sacristie - gerfjel: misgewaad - gerwen: aankleden) gehouden moest worden.
- 2) Deze ruimte lag naast het priesterkoor in de Sint-Petruskerk. Gaandeweg ging men deze aanbouw 'raathuijs' noemen. Het betreft de tegenwoordige Heilig-Bloedkapel. Deze was toen nog door een muur afgescheiden van de kerk. Men ging het raadhuus binnen door een deur op het kerkhof. Deze ruimte werd in 1657 als zodanig in gebruik genomen. Er zal nog wel enige aanpassing nodig zijn geweest. In ieder geval werden - om het profane gebruik te accentueren - de toen aanwezige Gotische spitsboogvensters vervangen door vierkante ramen. Deze zijn pas weer in 1918 vervangen door de huidige, wederom Gotische, exemplaren. Op een enkele oude foto - van voor de restauratie - is nog te zien dat de huidige spitsboogvensters toen nog vierkante ramen waren. Korte tijd nadien (1661) werd tevens bepaald dat ook de secretaris zijn werk moest gaan doen vanuit het raadhuus in de Sint-Petruskerk. De secretaris werkte in een ruimte die op een plattegrond van de kerk door Hendrik Verhees werd aangeduid als 'agter 't raadhuijs'.
- 3) **De Politieke Reformatie van 1660 was bedoeld om de ambten (schout, secretaris en diender) en de zogenaamde tijdelijke bedieningen (schepenen, borgemeesters, kerk- en armmeesters en gezworenen) in het lokale bestuur in handen van de protestantse bovenlaag te leggen. Ten aanzien van de ambten, de belangrijkste gezagsdragers op lokaal niveau, slaagden de Staten-Generaal snel in hun opzet. Maar voor de tijdelijke bedieningen bleef deze regeling lange tijd slechts een "dode letter", een regeling die alleen op papier bestond.**
- 4) Uit raadsnotulen van 1823 tot 1826 is af te leiden dat het raadhuus tot 1823 was ondergebracht in de 'Consistorie of Sacristy', dat is de huidige sacristie. Het is mogelijk dat dit vertrek door de gemeente als raadkamer in gebruik is genomen, nadat de hervormden in de jaren na 1798 de kerk hadden verlaten en dat de er boven gelegen gijzelkamer toen is ingericht tot sacristie.
- 5) In 1742 koopt drossaard Jan Bowier de Dekenij en gaat er wonen. De Dekenij was voor de Reformatie de woning van de Deken van het Boxtelse kapittel. Het stond op de plaats waar thans de pastorie van de Verrijzenisparochie op Duinendaal is gevestigd.
- 6) Op 31 maart 1798 koopt Leonardus van der Voort (1762-1809) voor f 6.000,-- de oude Dekenij. Deze was verbouwd tot een schitterende buitenplaats die van alle gemakken en modern comfort was voorzien.

Van der Voort was te Boxtel geboren. Zijn vader, Henricus Justinus van der Voort is schepenen te Boxtel geweest, zijn moeder, Maria Magdalena Swinkels had in Boxtel een linnenweverij. Leonardus studeerde o.a. medicijnen in Leiden. Hij woonde waarschijnlijk in Nijmegen en daarna te Heusden. Omstreeks 1798 keert hij terug naar Boxtel. Hij was

patriot (unitaris) en werd schepen / president-schepen, ook was hij werkzaam als arts. Leonardus van der Voort overleed te Boxtel op 8 oktober 1809.

- 7) *In 1823 liet de toenmalige deken De Wijs het dorpsbestuur weten dat zij een ander onderkomen moesten zoeken, zulks in verband met de restauratie van de Sint-Petruskerk. Dat betekende dat de ruimten die tegenwoordig worden aangeduid met Heilig-Bloedkapel (raadhuys), misdienaarssacristie (werkruimte gemeentesecretaris, met erboven het archief) en sacristie (raadkamer) moesten worden ontruimd. Deze lokalen waren weer nodig voor kerkelijk gebruik. De vroegere toegang tot het raadhuys (H.-Bloedkapel) op het kerkhof werd de toegang voor de geestelijken die zich moesten omkleden voor de opdragen h. mis.*

Pas bij de restauratie van 1918 – begonnen op 22 juli 1918 - door Cuypers werd de muur weggehaald die de gerfkamer (thans Heilig-Bloedkapel) scheidde van de kerk. Er is toen ontdekt dat in die scheidingsmuur ooit een Gotisch raam heeft gezeten...

Kennelijk had het kerkbestuur voldoende geld om ook de ruimte te kopen die als raadhuys in gebruik was, want die ruimte, evenals de kerktoren, waren niet het bezit van het kerkbestuur, doch van de gemeente

- 8) *Zoals reeds vermeld bevond op een, later getimmerde zolder boven de werkruimte van de gemeentesecretaris het archief van het dorpsbestuur. Kennelijk was dit in zo'n slechte staat (oud en verrot!) dat een groot deel ervan niet eens meer leesbaar was. Er werd toen besloten het nog bruikbare deel als pakpapier (!) te verkopen, de rest werd in een gat begraven...*

e. 1823-1839 WONING GEMEENTESECRETARIS TIJDELIJK GEMEENTEHUIS

- 1) *De verhuizing van Sint-Petruskerk naar Dekenij geschiedde op 28 augustus 1823. Timmerman R. van den Thillard zorgde voor demontage van de boekenkasten en het weer opbouwen, alsmede het archief en andere paperassen in te pakken.*
- 2) *Gedurende de periode van herbouw (1823-1827) en ook later nog, werd vergaderd ten huize van de gemeentesecretaris Peter Cuijpers, die in de Dekanij op Duinendaal woonde. Daar werden ook de raadsvergaderingen gehouden. Destijds (vanaf 1811 tot 1844) woonde (gemeente-) secretaris Peter Cuijpers in de Dekenij. Cuijpers was afkomstig uit Luyksgestel. Hij werd in 1820 benoemd als secretaris van Boxtel.*
- 3) *De gemeente betaalde jaarlijks een vergoeding van f 80,--voor onderbrengen gemeentearchief en gebruik als vergaderruimte voor de raad, vuur en licht inbegrepen.*
- 4) *In 1840 verschijnt het tweede deel van het Aardrijkskundig Woordenboek van A.J. van der Aa. Hij vermeldt daarin dat 'er te Boxtel thans geen Raadhuys bestaat.' De gemeente heeft zich twintig jaar met een gehuurde kamer moeten behelpen.*

De Dekenij, Duienendaal 2 te Boxtel, ooit woning drossaard, gemeentesecretaris en tijdelijk onderkomen raadsvergaderingen en archief tussen 1823 en 1839.

- f. **EERSTE POGING OM IN OOSTWAND MARKT GEMEENTEHUIS TE VESTIGEN**
In het jaar 1826 is het pand Het Zeven Gestaarte (Zeven Gestar), aan de oostwand van de Markt te koop. Het huis De Zeven Gestaarte stond naast het vrouwengasthuis. De gemeente wilde dit pand aankopen, maar moest daarna ook de aangrenzende huizen kunnen kopen teneinde een raadhuis van voldoende afmetingen te kunnen realiseren. De eigenaren van die huizen wilden echter niet verkopen. In 1827 kocht koopman Jan Servaas Deppen Het Zeven Gestaarte, waardoor de kans voor geruime tijd verkeken was aan die zijde van de Markt een raadhuis te bouwen. In die tijd stonden aan de oostwand van de Markt een vijftal panden: aan de meest noordoostelijke zijde Het Hofje van de Magdalena van der Stappen Stichting (tehuis voor 'schaemele'vrouwen), dan het Zeven Gestaarte, daarna volgden nog een drietal kleine huizen, tot aan overgang naar de Rozemarijnstraat.

Pand Zeven Gestar (Zeven Gestarte) aan de Markt. Merk ook de gevelsteen op boven deur.

Schilderij Pierre Janssen van noordoostelijke wand Markt Boxtel, met rechts pand Zeven Gestar.

g. 1839-1843: GEDWONGEN TUSSENOPLOSSING PAND NOORDWAND MARKT
Vanaf 1839 werd de Dekenij niet langer gebruikt als raadkamer en archief van de gemeente. Vanaf dat jaar was er op de Markt een, zij het nog voorlopige, oplossing

- 1) *In 1830 wilde de gemeenteraad overgaan tot aanbesteding van een, door architect Itz uit Den Bosch, gemaakt ontwerp voor een nieuw te bouwen raadhuis.
Dit ontwerp bood tevens onderdak aan de vrederechter en zou tevens fungeren als marechausseekazerne. Er werd een brief gezonden aan koning Willem I met het verzoek voor subsidie.
Volgens de burgemeester kon niet langer meer worden volstaan met een gehuurde kamer als raadhuis en was de vrederechter gedwongen in een herberg zitting te houden. Door van het uitbreken van de oorlog met België verdwenen de bouwplannen voorlopig weer in de kast.*
- 2) *In 1839 kocht de gemeente het woonhuis van de weduwe van vrederechter Pieter Lodewijk Müller en gebruikte dat tijdelijk als raadhuis. Dit pand lag in het midden van de noordzijde van de Markt, een poging om vier belendende panden aan te kopen, voor vergroting, mislukte. Dit pand stond op de locatie op de Markt waar tegenwoordig woninginrichting van F. den Ouden is gevestigd: Markt 29. Ditzelfde pand fungeerde tussen 1882 en 1912 als postkantoor. Een grote telegraafpaal stond voor het pand.*

Pand noordwand Markt te Boxtel. Tijdelijk onderkomen gemeentebestuur tussen 1839 en 1843.

Informatie uit de minuutplan van het Kadaster uit 1832 en de daarbij Behorende perceelsadministratie, de OAT (Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels):

- Boxtel sectie K 145 Boxtel Binnen*
- functie perceel: huis, schuur en erf*

- oppervlakte: 334
- eigenaar: Pieter Lodewijk Muller
- beroep: vrederechter
- woonplaats: Boxtel.

Hierachter had Muller nog een grote moestuin, die aan de achterzijde werd begrensd door een daar aanwezige Binnendommeltje, vanaf pastorie Verrijzenisparochie richting Meulekensbrug (begin Maastrichtsestraat)

Naast het pand van Muller, aan de zijde richting Clarissenstraat stond huis, schuur en erf van Hendrik Francis de Leijer, brouwer. Aan de andere zijde van het huis van Muller, richting huidig gemeente huis stond huis, schuur en erf toebehorende aan Evert Arnoldus van der Dusse.

- 3) Na overlijden van secretaris Peter Cuijpers in 1844 werd de Dekenij door het kerkbestuur van de Sint-Petruskerk voor f 10.000,-- aangekocht en ingrijpend, voor f 6.000,--, verbouwd. Daarna ging het met ingang van het jaar 1845, weer dienen als pastorie. In dat jaar verhuisde de, inmiddels 72-jarige deken De Wijs van de pastorie, nabij de plek waar tot 1828 de schuurkerk stond, aan de Burgakker naar de gloednieuwe pastorie op Duinendaal.
- 4) De oude pastorie op de Burgakker, die bij de schuurkerk hoorde bleef nog staan, belandde in 1931 zelfs nog op de voorlopige lijst van Rijksmonumenten maar werd uiteindelijk toch einde vijftiger jaren van de twintigste eeuw gesloopt...

h. BOUW NIEUW GEMEENTEHUIS OP MARKTVELD

- 1) Men koos een nieuwe bouwlocatie voor het raadhuis op het Marktveld, in de nabijheid van het gasthuis. De bouwkosten werden begroot op f 12.000,- -. Opnieuw werd koning Willem I benaderd voor subsidie. Gedeputeerde Staten keurde het plan echter af. Besloten werd het onderkomen van de marechaussee op die plaats te laten vervallen.
- 2) Toen koning Willem I in 1841 een bezoek aan Boxtel bracht, in verband met de aankoop van de Tongerense Heide, kon de kwestie weer worden aangekaart. In 1842 werden nieuwe plannen naar Gedeputeerde Staten gestuurd. Deze plannen werden wel goedgekeurd. Op 19 mei 1842 vond aanbesteding plaats. Om de bouw te kunnen bekostigen werden 116 hectaren woeste grond verkocht. Het raadhuis, met kantongerecht (in 1839 in de plaats gekomen voor het vredegerecht) en gevangenis werd in 1843 in gebruik genomen. Beneden, uiterst rechts, zetelde het vredegerecht. Rechts van de ingang lag de kamer van de gemeentepolitie. een ruimte links van de ingang huisvestte een van de veldwachters. De raadzaal bevond zich boven, aan de rechterzijde. Van 1843 tot 1907 was er een veldwachterswoning in het raadhuis. In later tijden werd de veldwachterswoning in gebruik genomen door de afdeling burgerlijke stand: de vroegere bedsteden dienden als opbergkasten. De zittingszaal van het voormalige kantongerecht deed rond de jaren dertig dienst als stempellokaal. In de timpaan van de voorgevel bevond zich het gemeentewapen van Boxtel. Dit werd, bij de sloop van het raadhuis in 1936, gespaard en is nog steeds in Boxtel aanwezig.
- 3) Het gemeentehuis 'op het Marktveld' heeft dienst gedaan tussen 1843 en 1936. In laatstgenoemd jaar werd dit pand gesloopt.

Raadhuis met kantongerecht, Marktveld te Boxtel 1843-1936.

i. BOUW NIEUW GEMEENTEHUIS AAN OOSTWAND MARKT

- 1) Nog in hetzelfde jaar werd begonnen met de bouw van een nieuw gemeentehuis, naar een ontwerp van architect Cor Roffelsen uit Helmond. Dit gebouw kwam te staan in één lijn met de oostelijke wand van de Markt, pal naast het oude (1646) Hofje van de Magdalena van der Stappen Stichting. Na doorlopen van de aanbestedingsprocedure werd aannemersbedrijf Gebroeders Van der Struycken het werk gegund voor het bedrag van f 44.400,-- . De bouw werd uitgevoerd onder supervisie van Frans van Heesch uit Boxtel. Medio 1937 was de bouw gereed. Op 4 februari 1937 werd het nieuwe gemeentehuis door de toenmalige commissaris der Koningin van Noord-Brabant, Jhr. A. van Rijckevorsel, officieel in gebruikgesteld.*

Gemeentehuis, Markt te Boxtel, gebouwd 1936/'37. In gebruik genomen op 4 februari 1937.

- 2) *Ook dit gemeentehuis werd op enig moment te klein. Begin Tachtiger jaren der twintigste eeuw werden plannen ontwikkeld om, gedeeltelijk op de plaats van het bestaande gemeentehuis en voor een groter deel erachter, een geheel nieuw gebouw neer te zetten. Wellicht omdat er in het recente verleden in Boxtel rigoreus was gesloopt (denk aan Duinendaal met klooster, kapel en eerste Boxtelse ziekenhuis uit ca. 1870!) was er zoveel oppositie tegen de nieuwbouwplannen, dat het werd aangepast waarbij het bestaande gemeentehuis zou blijven bestaan. Uitbreiding zou er aan de achterzijde tegenaan gebouwd worden. Aldus geschiedde. in de jaren 1983/'84.*
- 3) *Alweer luttele jaren later bleek ook het, gedeeltelijk, nieuwe gemeentehuis te klein. In 1998 vond een uitbreiding plaats en werd de nieuwe raadzaal ontworpen door Cees Dam, gelegen aan de Dr. Van Helvoortstraat in gebruik genomen.*

Bronnen:

- 1) *Baanderheren, boeren & burgers, Jean Coenen, 2004, Aeneas-uitgeverij, Boxtel, ISBN 90-75365-68-3*
- 2) *HENDRIK VERHEES een grensoverschrijdende Brabantse landmeter, cartograaf en patriot (1744-1813), Stg. Hendrik Verhees, 1990, ISBN 90.70.395.223.*
- 3) *Brabantse biografieën, deel 7, Boxtel en Liempde, ISBN- 10 90-72526-54-6*
- 4) *Boxtel binnenste buiten, door J.J.E.M. de Visser, 1993, ISBN 90-71460-03-7*
- 5) *de boxtelse ST.-PETRUS, boek I & II, door Piet Dorenbosch (1983 en 1986)*
- 6) *Boxtel in grootmoeders tijd, Wil Doyen en Frans van Sussante, 1992 Europese bibliotheek, Zaltbommel, ISBN 90 288 5423 1 / CIP.*
- 7) *Brabants Centrum, donderdag 19 juni 2008, blz.23, artikel door Aquarius (Theo van den Aker)*

- 8) *Boxtel in oude ansichten. Piet Dorenbosch, Tweede druk, Europese bibliotheek, Zaltbommel, 1979. (geen ISBN) o.a. blz. 1, 2, 8.*
- 9) *De dienders van Oss 1699 - 1924, Bert Wattenberg, Oss 1988.*
- 10) *Boxtel: Kijk nou 'ns!, 1985, Theo van den Aker & Piet van Oers.*

